बेलौरी नगरपालिका का नगर उपप्रमुख श्री चित्र कुमारी चौधरी ज्यूले २०७७/०३/१९ गते नगरपालिकाको पांचौ नगर सभामा प्रस्तुत गर्नुभएको बजेट बक्तव्य

कार्यपालिका बाट स्विकृत मिति:-२०७७।०३।१७

नगर सभा मा पेश मिति २०७७।३।१९

सम्मानित सभाका अध्यक्ष ज्यू ,
सभाका सदस्यज्यूहरू,

यस नगरपालिका कार्यालयका प्रमुख प्रशासकिय अधीकृत लगायत अन्य राष्ट्रसेवक कर्मचारी मित्रहरू,संचारकर्मी साथीहरू,

विश्व मानव समुदाय नै कोभिड १९ (कोरोना भाईरस) संग जुधिरहेको यस चुनौतीपुर्ण र असहज परिस्थितिमा यस नगरपालिकाको पांचौ नगर सभामा आगामी आर्थिक वर्ष ०७७/०७८ को लागि बजेट प्रस्तुत गर्दैछु ।

स्थानीय तहको निर्वाचन पश्चात यस नगरपालिकाको नगर सभाका लागि निर्वाचित भई आउनु भएका तपाईँ सबै नगर सभाका सदस्य ज्युहरूको दायित्व, जिम्मेवारी र भुमिका प्रबल एंव सशक्त हुदै गएको आभास भईरहेको व्यहोरा अवगत गराउन चाहन्छु ।

सर्वप्रथम त प्रजातन्त्र प्राप्ति तथा लोकतन्त्रको लागि भएका विभिन्न ऐतिहासिक जनआन्दोलनहरूमा ज्यानको आहुती दिने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहीदहरूप्रति हार्दिक श्रद्दान्जली व्यक्त गर्दछु । शहीदहरूको सपना पूरा गर्न तपाई हामी सबैलाई प्रेरणा मिलोस्, यहि कामना समेत गर्न चाहन्छु ।

साथै हाल विश्व मानव समुदाय कोभिड १९ को महामारीबाट आक्रान्त भएको अवस्थामा यस भाईरसबाट संक्रमित भै स्वदेश तथा विदेशमा जीवन गुमाउनु भएका नेपाली नागरिक प्रती हार्दिक श्राद्दान्जली व्यक्त गर्दै शोकाकुल परिवारजन प्रति गहिरो समवेदना व्यक्त गर्दछु ।साथै कोभड १९ महामारीको संक्रमण, नियन्त्रण तथा न्युनिकरणका लागि दिनरात प्रत्यक्ष उपचार तथा समग्र व्यवस्थापनमा खटिरहनु भएका स्वास्थ्यकर्मी , सुरक्षाकर्मी, एम्बुलेन्स चालक साथै व्यवस्थापकीय पक्षमा खटीरहनुभएका कर्मचारी, कोरोना भाईरस विरुद्दको अभियानमा सहकार्य र सहयोग गर्नुहुने संघीय सरकारका मन्त्री, संघीय सांसद प्रदेश सभाका सदस्य, यस बेलौरी नगरपालिकाका जनप्रतिनिधि, निजि क्षेत्र, संघ संस्था, संचार जगत लगाएत व्यापारी, बुद्दीजीवी तथा आम नगरवासी प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

<u>सम्मानित सभाका अध्यक्ष ज्यु,</u>

विश्वव्यापी महामारीको रुपमा फैलिएको कोरोना रोगको कारण विश्वले एकैपटक मानविय एंव आर्थिक संकटको सामना गर्नु परेको यस विषम् परिस्थितिमा स्वास्थ्य संकटबाट उत्पादन, व्यापार तथा लगानी समेत प्रत्यक्ष रुपमा प्रभावित भएको छ ।

यस नगरपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०७७।०७८ को बजेट कोरोना भाईरसको महामारीले सिर्जना गरेको चुनौतीलाई सामना गर्ने र प्राप्त अवसरलाई उपयोग गरी बिकासको बाटो तर्फ केन्द्रित हुने गरी तर्जुमा गरेको छु ।

स्थानीय तहको निर्बाचन पश्चात कार्यभार सम्हाली निति,बिधी र कानुनले दिएको अधिकार र जनताको जनमतको कदर गर्दै हामीले कार्य प्रकृया संचालन गरिरहेको सबै विदितै छ । संविधानसभाबाट नेपालको संविधान जारी भै स्थानीय तहहरू गठन भए पश्चात सबैको ध्यान स्थानीय तहहरूमा केन्द्रीत भई रहेको छ । राज्यको ठूलो लगानी अव स्थानीय तहहरूमा विनियोजित भएको छ । जनअपेक्षा पनि ह्वात्तै बढेको छ । यस परिस्थितिमा नगर सभाका सदस्यज्यूहरू अझै बढी जिम्मेवार र संवेदनशिल हुन जरूरी भएको छ ।

स्थानीय तहहरू संधैभरी संघीय सरकारको अनुदान रकममा मात्र भर परेर सबै जनअपेक्षा र आवश्यकता बमोजिमको विकास निर्माण गर्न सकिदैन । यसका लागि आन्तरिक श्रोतहरूको अभिवृद्धि अपरिहार्य हुन आउँछ । जनताको करबाट जनताको जिवन स्तर अभिवृद्दी गर्नुपर्ने हुन्छ । यसका लागि राजश्व संकलनका क्षेत्रहरू पहिचान गरी करका दायराहरूलाई समयसापेक्ष बढाउँदै लैजानु पर्ने जरूरी भएको छ । यसमा सबैको ध्यान जानेछ भन्ने मैले अपेक्षा गरेको छु ।

<u>सम्मानित सभाका अध्यक्ष ज्यु,</u>

अव म चालु आर्थिक वर्षमा यस नगरपालिका अन्तर्गत कार्यान्वयन भएका विकास निर्माणका योजना तथा कार्यक्रमहरूको संक्षिप्त विवेचना गर्न चाहन्छु । विश्वभर महामारिका रुपमा फैलिएको कोभिड १९ को संक्रमण रोकथाम तथा न्युनिकरणका लागि नेपाल सरकारबाट जारी गरिएको लकडाउनका कारण अपेक्षित रुपमा पुजिगत खर्च तथा चालु आ.व.मा सञ्चालित विकाश निर्माणका योजना, लक्षित बर्गका कार्यक्रमहरु, वडा स्तरिय विकास निर्माणका योजनाहरु, चालु आ.व.को अन्त्य सम्ममा संचालन गर्न नसकिएको व्यहोरा जानकारी गराउदछु । गत बर्षको नगर सभा पश्चात बिगत एक बर्षको अवधीसम्म अधिकाधिक योजना तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनमा लैजाने गरिएको थियो । तत्पश्चात पनि वर्षायामको सुरुवात, कोरोना भाईरसको महामारीले सिर्जना गरेको असामन्य परिस्थिति आर्थिक वर्षको अन्तिम समय समेत रहेकाले सबै योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई अपेक्षाकृत रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याउन नसकिए पनि हाम्रा प्रयास हदै सम्म जारी छन । ठुला योजना तथा कार्यक्रमहरू अपेक्षाकृत रूपमा समयमै कार्यान्वयन हुन नसकेको कुरा यथार्थ हो ।

आउँदा दिनहरूमा उल्लेखित बमोजिमका चुनौतीको सामना गर्दै, भएका कमीकमजोरीहरूको न्यूनीकरण गर्दै प्रभावकारी रूपमा आयोजना तथा कार्यक्रमहरूको व्यवस्थापन गर्न जरूरी रहेको कुरा समेत यस गरिमामय सभामा पेश गर्न चाहन्छु ।

सम्मानित सभाका अध्यक्ष ज्यु,

अब म आगामी आर्थिक वर्षको लागि योजना तथा कार्यक्रमहरूको तर्जूमा गर्दा अपनाइएका मुख्य मुख्य विधिहरूको यहाँहरू समक्ष संक्षेपमा विवेचना गर्न चाहन्छु ।

नेपालको केन्द्रीकृत शासन व्यवस्थालाई संघीय शासन व्यवस्थामा रूपान्तरण गर्ने गरी नेपालको संविधान जारी भई लागू भएको हामीहरू सबैलाई विदितै छ । सोही शिलशिलामा स्थानीय तहहरूको निर्वाचन सम्पन्न भई सिंहदरबारका अधिकार स्थानीय सरकारहरूमा हस्तान्तरण भईरहेको विद्यमान अवस्था छ ।

आगामी आर्थिक वर्षका लागि वस्तीस्तरबाट योजना तथा कार्यक्रमहरू तयार भई वडा समितिहरूले ती योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकीकरण गरी बजेट तथा कार्यक्रम तर्जूमा समितिमा पठाउने व्यवस्था मिलाइएको छ । सो कार्य पूर्व नगरपालिकालाई संघीय सरकारबाट यस नगरपालिकालाई आगामी आ.व. को लागि सिलिङ उपलब्ध गराएको थियो । उप-प्रमुख को संयोजकत्वमा रहेको राजश्व परामर्श समितिबाट करका दरहरू सहित आगामी आर्थिक वर्षका लागि आन्तरिक आयको प्रक्षेपण भएको छ । राजश्व परामर्श समितिको आन्तरिक आय प्रक्षेपण तथा संघीय तथा प्रादेशिक सरकारबाट प्राप्त बजेट सिलिङको दायरामा रही नगरपालिकाका प्रमुखको संयोजकत्वमा रहेको श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले आगामी आर्थिक वर्षका लागि कूल सिलिङ निर्धारण गरेको थियो । नगरकार्यपालिकामा बजेट निर्माणका लागि विभिन्न विषयगत समितिहरू तथा विषयगत क्षेत्र समूहहरूको गठन गरिएको छ । वडा स्तरबाट प्राथमिकीकरण गरी पठाएका योजनाहरूलाई कार्यपालिका अन्तर्गतका विभिन्न समितिहरू तथा समूहरूमा छलफल गरी नगरकार्यपालिकाको बैठकबाट आगामी आर्थिक वर्षको लागि बजेट तर्जूमा गरी कार्यपालिकाको बैठकबाट स्विकृतभई छलफल सहित पारितका लागि आजको यस सभामा पेश गरिएको छ ।

सम्मानित सभाका अध्यक्ष ज्यु,

अव म आगामी आर्थिक वर्षका लागि योजना तथा कार्यक्रमहरूको तर्जूमा गर्दा लिइएका आधारहरूलाई यस सभा समक्ष पेश गर्न चाहन्छु । आगामी आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को योजना तथा कार्यक्रमहरू तयार गर्दा निम्नानुसार बमोजिमका आधारहरू लिइएको छ ।

- नेपालको संविधान
- पन्ध्रौ पञ्च वर्षीय योजना, दिगो विकास लक्ष्य २०३०
- नेपाल सरकारले विभिन्न समयमा गरेका निर्णयहरू

- संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय र अर्थ मन्त्रालयले बजेट तर्जूमा सम्बन्धमा जारी गरेका निर्देशिकाहरू तथा निर्णयहरू
- स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जूमा दिग्दर्शन, २०७४
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४
- आर्थिक कार्यबिधी २०७५
- यस नगरकार्यपालिकाले पारित मुल निति तथा कार्यक्रम र बिभिन्न समयमा मा पारित गरेका अन्य नितिहरु,
- बिज्ञहरुको राय सुझाव र परामर्श

सम्मानित सभाका अध्यक्ष ज्यु,

अब म यस गरिमामय सभामा आगामी आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लागि अनुमानित आय व्ययको विवरण पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- ❖ आगामी आर्थिक वर्षको लागि अनुमानित कूल बजेट रू. ७२ करोड ८१ लाख ७ हजार २ सय नब्बे रुपिया आय ब्यय हुने प्रारम्भिक अनुमान छ ।

क्र.स.	आम्दानी शिर्षक	रकम	क्र. स.	खर्च शिर्षक	रकम
१	सशर्त अनुदान (संघिय सरकार)	२४ करोड ३१ लाख	१	चालु तर्फ	४६ करोड ८६ लाख
२	समपुरक अनुदान (संघिय सरकार)	१ करोड ६३ लाख	२	पुजीगत तर्फ	२५ करोड ९५ लाख ७ हजार २ सय ९०
३	राजश्व बाँडफाँड (संघिय सरकार)	१० करोड २० लाख ६६ हजार २ सय ९०			
४	समानिकरण अनुदान(प्रदेश सरकार)	७४ लाख ६९ हजार			
५	राजश्व बाँडफाँड (प्रदेश सरकार)	४५ लाख ७६ हजार			
६	आन्तरिक श्रोत न पा	२ करोड २१ लाख ३१ हजार			
७	सामाजिक सुरक्षा भत्ता	११ करोड			
८	समपुरक अनुदान (प्रदेश सरकार)	१ करोड ६९ लाख ६५ हजार			
९	सडक बोर्ड	३५ लाख			
१०	समानिकरण अनुदान(संघिय सरकार)	१५ करोड २० लाख			
११	गत वर्षको बांकी अ.ल्या.	५ करोड			
	जम्मा	७२ करोड ८१ लाख ७ हजार २ सय ९०		जम्मा	७२ करोड ८१ लाख ७ हजार २ सय ९०

कुल बजेट खर्च ७२ करोड ८१ लाख सात हजार दुई सय नब्बे लाई देहाय बमोजिमका शिर्षकहरुमा बिनियोजन गरेको छु ।

- प्रशासनिक खर्च तर्फ रु ११ करोड ६५ लाख २७ हजार २ सय ९०
- स्वास्थ्य तर्फ १ करोड ५० लाख
- शिक्षा तर्फ रु ७५ लाख
- कृषी तर्फ रु २ करोड
- पशु तर्फ रु. ३५ लाख
- वन तर्फ रु. १० लाख
- महिला तथा बालबालिका तर्फ रु. १३ लाख
- सामाजिक सुरक्षा तर्फ ११ करोड
- न्यायिक समिति तर्फ १२ लाख
- गत बर्षको बांकी भुक्तानी १ करोड ५० लाख
- सशर्त खर्च २४ करोड ३१ लाख
- नगर स्तरीय योजना तर्फ ५करोड ७ लाख ७५ हजार
- बेलौरी न. पा वडा नं. १ मा ३५ लाख
- बेलौरी न. पा वडा नं. २ मा ५० लाख
- बेलौरी न. पा वडा नं. ३ मा ४५ लाख
- बेलौरी न. पा वडा नं. ४ मा ५० लाख
- बेलौरी न. पा वडा नं. ५ मा ५० लाख
- बेलौरी न. पा वडा नं. ६ मा ६५ लाख
- बेलौरी न. पा वडा नं.७ मा ४० लाख
- बेलौरी न. पा वडा नं. ८ मा ५० लाख
- बेलौरी न. पा वडा नं. ९ मा ६० लाख
- बेलौरी न. पा वडा नं. १० मा ६० लाख
- वडा कार्यालय भवन निर्माण मा १ करोड
- समपुरक तर्फ ६ करोड ९२ लाख ३० हजार
- सडक बोर्ड तर्फ ३५ लाख
- संविधान चोक देखी भिमदत्त चोक सम्म सडक कालो पत्रेको लागि १ करोड विनियोजन गरेको छु ।

सम्मानित नगर सभाका अध्यक्ष ज्यु,

नगरपालिकाको सेवाप्रवाह तथा विकास निर्माणको गतिलाई छिटो छरितो र जनमुखी बनाउनको लागि कार्यालय व्यवस्थापन एक महत्वपूर्ण अवयव हो । आगामी आर्थिक वर्षको प्रारम्भमै जनतालाई अनुभूति हुने प्रकारले सकेसम्म सबै वडा कार्यालयहरूलाई व्यवस्थित बनाउने कार्यको प्रारम्भ गरिनेछ । अझै चालू तथा पूँजीगत तर्फका सबै खर्च शीर्षकका विस्तृत विवरणहरू यसै बजेट वक्तव्य साथै अनुसूचीमा संलग्न राखी सबै सदस्य महानुभावहरूलाई उपलब्ध गराईएको अबगत गराउदै विस्तृत विवरण अनुसूचीहरूबाट हेर्नुहुन समेत पुन: सादर निवेदन गर्दछु ।

सम्मानित नगर सभाका अध्यक्ष ज्यु,

प्रस्तावित योजना तथा कार्यक्रमहरूको सफलता यिनीहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयमा भर पर्दछ । तसर्थ, प्रस्तावित योजना तथा कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी तथा व्यवस्थित कार्यान्वयनमा यस नगरपालिका अन्तर्गतका सम्पूर्ण राजनीतिक दल, नागरिक समाज, स्थानीय बुद्धिजिवी, नगरपालिकाबासी सम्पूर्ण दाजुभाइ दिदीबहीनीहरूको उल्लेख्य सहयोग रहने छ भन्ने अपेक्षा लिएको छु।

अन्त्यमा,

बजेट तर्जूमाको दौरान अमूल्य सहयोग प्रदान गर्नुहुने सम्पूर्ण टोलबस्तीबासी जनताहरू, वडा समिति,वडा अध्यक्ष लगायत सदस्य ज्यूहरु, विभिन्न समितिहरूका सदस्य ज्यूहरू, विषयक्षेत्रगत समूहका सदस्यज्यूहरू, नगर कार्यपालिकाका सबै सदस्य ज्यूहरू राजनितिक दल लगायत महत्त्वपूर्ण मार्गदर्शनका लागि श्रदय नगरपालिका प्रमुख ज्यूलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

साथै, बजेट तर्जूमाको शिलशिलामा प्राविधिक तथा अन्य व्यवस्थापकीय सहयोग पु-याउनुहुने नगरपालिकाका सम्पुर्ण कर्मचारीहरु लाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

धन्यवाद ।

प्रस्तुतकर्ताः-
चित्र कुमारी चौधरी
नगर उपप्रमुख